

Gelijke Kansenbeleid (0-18 jaar)

Presentatie aan STERK VVE – samenwerkingsverband

2 februari 2023

Walter de Wit

Inhoud presentatie

- Hoe staat het ervoor met Gelijke Kansen (GK) (0-18 jaar) ?
- Wat zijn de belangrijkste beleidsterreinen om GK te bevorderen ?
- Voorbeeld Gemeente Midden-Groningen
- De positie van VVE binnen Gelijke Kansen

Onderwijsachterstandenbeleid: situatie 10 jaar geleden

Geleidelijk, fors teruglopend budget voor basisscholen

Afnemende omvang doelgroepkinderen (agv definitie)

—> nog 12% kinderen

Weinig (beleids)aandacht.

Onderwijsachterstandenbeleid: nu

- Veel meer (beleids)aandacht.
- Terminologie verbreed, Gelijke Kansen
- Voorschoolse Educatie uitgebreid.
- Opbouw van een 'kennisinfrastructuur' (o.a. landelijke oz.programma OAB, kennisdelingsprogramma OAB, GKA-initiatieven, onderwijskansen.eu (Toolkits en Kennisbank))

OAB / GK –beleid: ontwikkelpunten

- Focus op belangrijkste knelpunten (ipv minder relevante zaken).

Zoals personeelstekorten bij OAB-scholen en voorscholen, en achteruitgang taal en rekenen bij met name lage SES-kinderen.

- Meer aandacht voor opbrengsten en effecten van beleid en interventies (met begrip voor de contextafhankelijkheid ervan en de kwaliteit van uitvoering).
- Van projecten naar structureel beleid komen.

Hoe staat het ervoor met GK? - 1

Conclusies pre-COOL, over het (inhaal)effect van VVE

- Achterstand op woordenschat en rekenen verminderen substantieel, voor allochtone kinderen (niet op begrijpend lezen)
- Achterstanden 'naar opleidingsniveau' blijven gelijk (lopen dus in ieder geval niet verder op).
- Hoe hoger de educatieve kwaliteit van de VVE, hoe sterker de effecten. Gemiddeld is die kwaliteit nog matig, dus hier is veel te winnen.

WW= met uitbreiding VE van 10 naar 16 uur mag weer een extra bijdrage worden verwacht

Hoe staat het ervoor? - 2

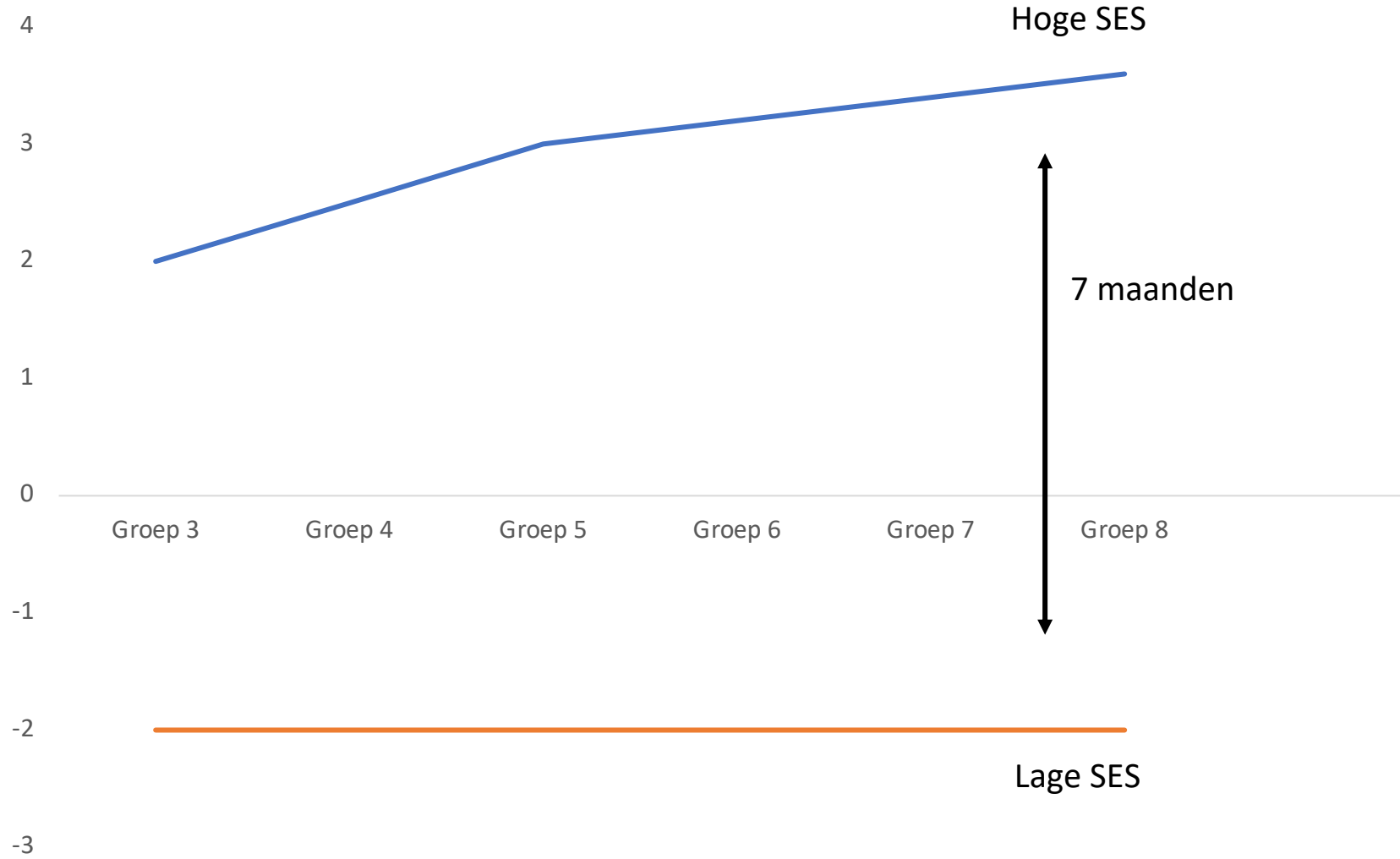
Lex Borghans en Ron Diris (7 nov, 2021)

“Ongelijkheid in het Nederlandse onderwijs door de jaren heen” (artikel in ESB).

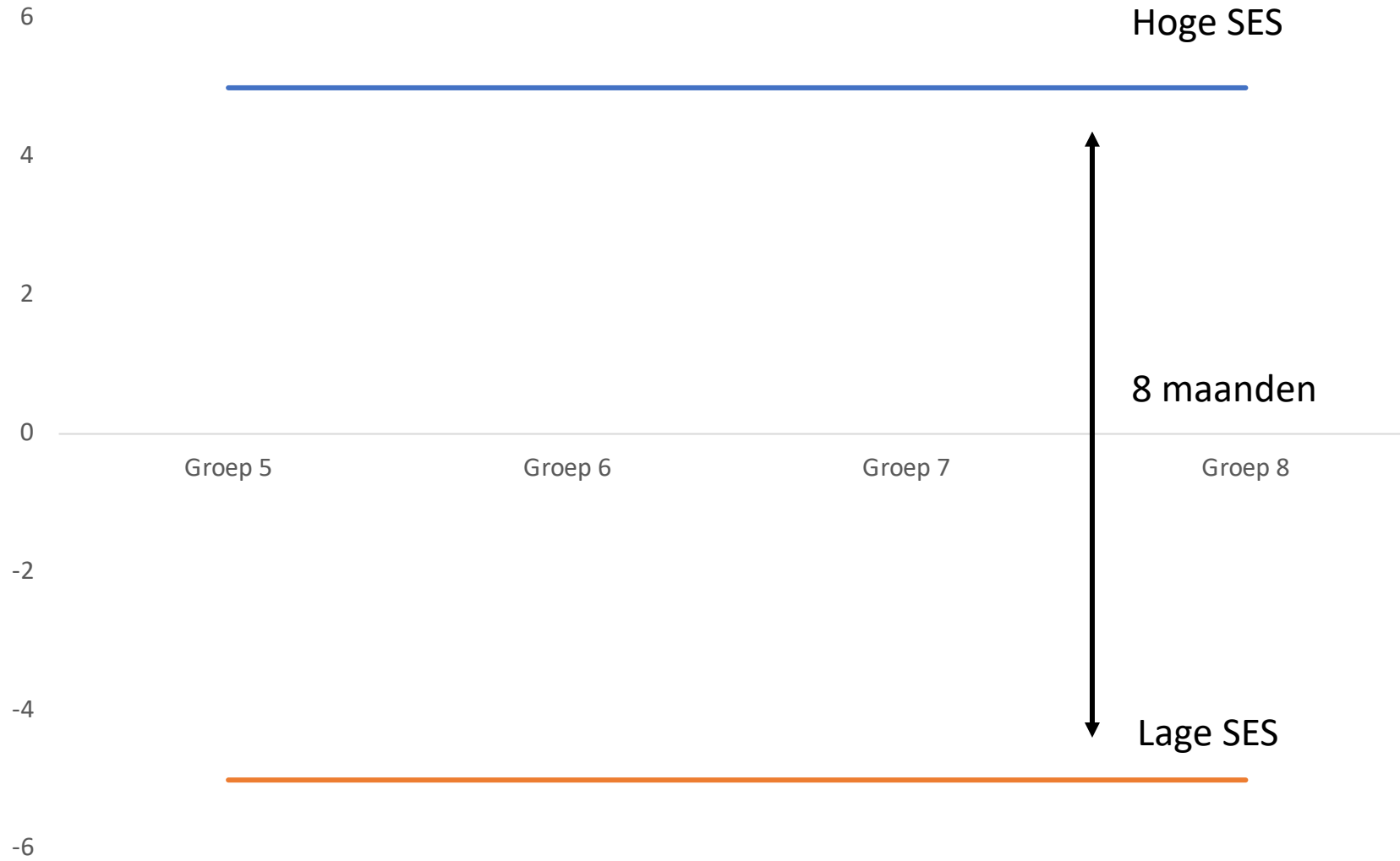
De auteurs delen kinderen in naar ‘SES-achterstanden’ in 3 categorieën:

- Lage SES (15%)
- Midden SES (33%) = de 0-groep
- Hoge SES (52%)

Rekenen

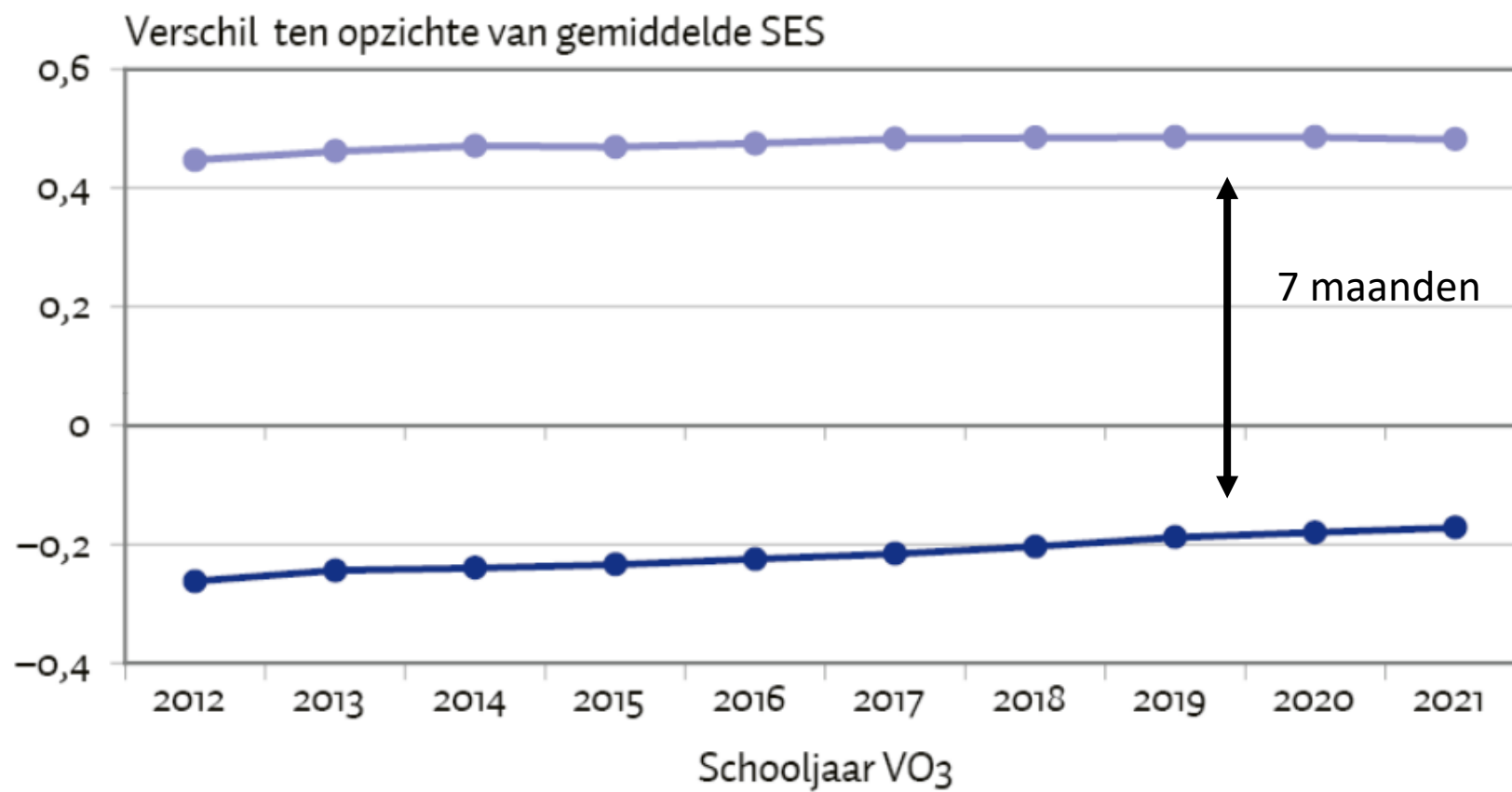

Begrijpend Lezen

Verschillen in gemiddeld niveau

FIGUUR 6

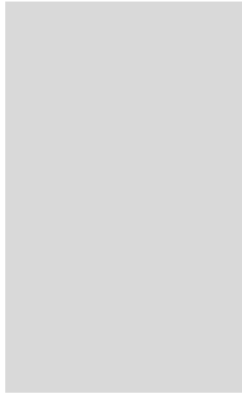

Een Gelijke Kansen-aanpak ('Wat ertoe doet')

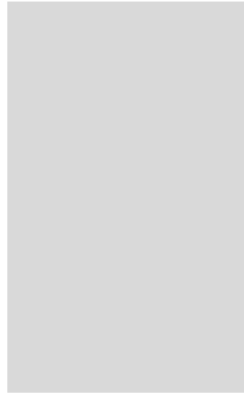
Een gedegen effectieve meerjarenaanpak
om daadwerkelijk achterstand te gaan verminderen.

Sectoren voor GK- beleid

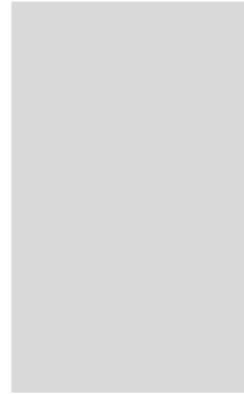
Onderwijs

Economie

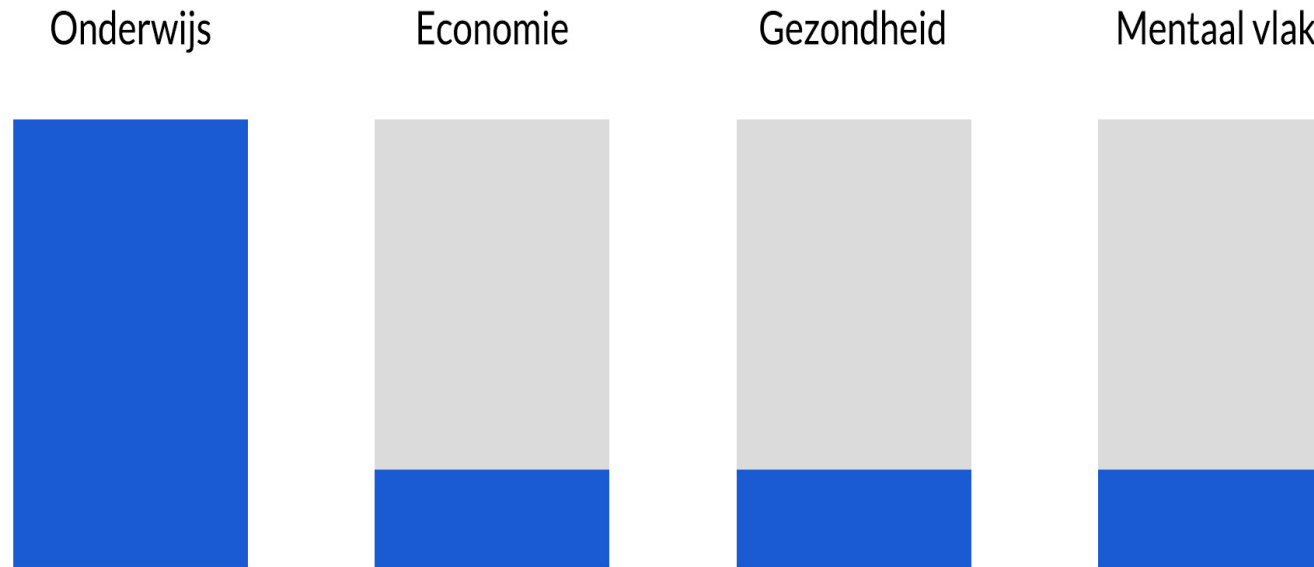
Gezondheid

Mentaal vlak

Invloed van Onderwijs/Educatie op de diverse domeinen

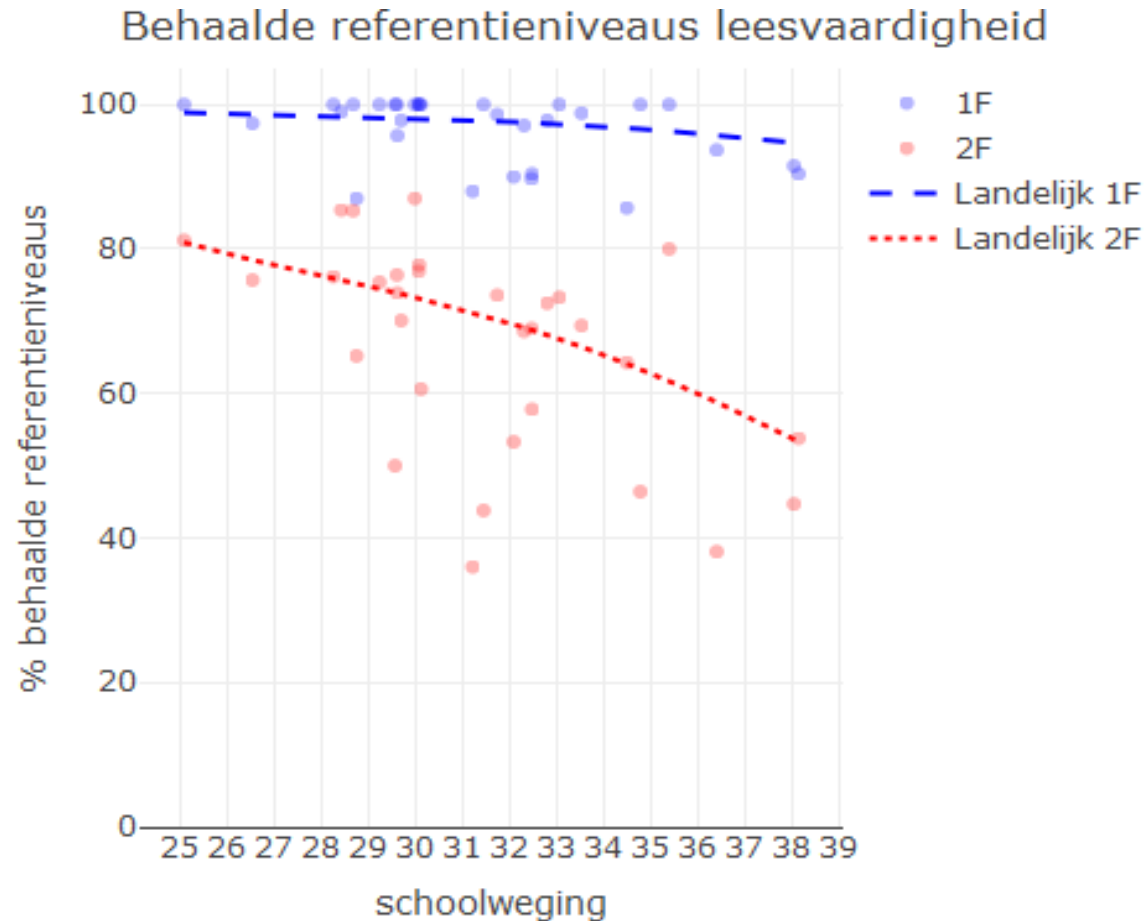

Voorbeeld – Ontwikkeling GK-beleid in gemeente Midden- Groningen

Aanpak (tezamen met de lokale partners):

1. De startsituatie in beeld (cijfers en interviews)
2. Een Kennis- en Inspiratiebijeenkomst voor sleutelbetrokkenen (landelijke kennis inbrengen)
3. Reflectiebijeenkomsten op 5 thema's (in werkgroepen, met inbreng landelijke expertise):
 - 0-4 jaar
 - 2-12 jaar
 - 10-18 jaar
 - sociaal-economisch beleid
 - lokale educatieve infrastructuur
4. Vervolg uitvoering en bijstelling beleid

Enkele kerncijfers van de gemeente

Vervolgstap: De problematiek in beeld

- Vragen aan lokale partners:
 - In hoeverre herkenning?
 - Wat ontbreekt?
 - Wat is het belangrijkste?

De problematiek in beeld

1. De populatie: een zwaardere uitdaging dan voorheen

A. Meer kinderen met zorgproblematiek,
complexere thuissituatie,
complexe achtergrond.

De problematiek in beeld

1. De populatie:

B. Nogal eens lagere verwachtingen en ambities bij kinderen en ouders.

De problematiek in beeld

1. De populatie:

C. Van ouders wordt meer verwacht. Maar vaak minder mogelijkheden daartoe (Mattheus-effect)

De problematiek in beeld

2. Het educatieve aanbod

A. Hoge druk op personeel onderwijs en
educatie.

Streven naar verminderen van belasting.

De problematiek in beeld

2. Het educatieve aanbod

B. Verbetering van taal- en rekenprestaties van belang.
Best complex.

De problematiek in beeld

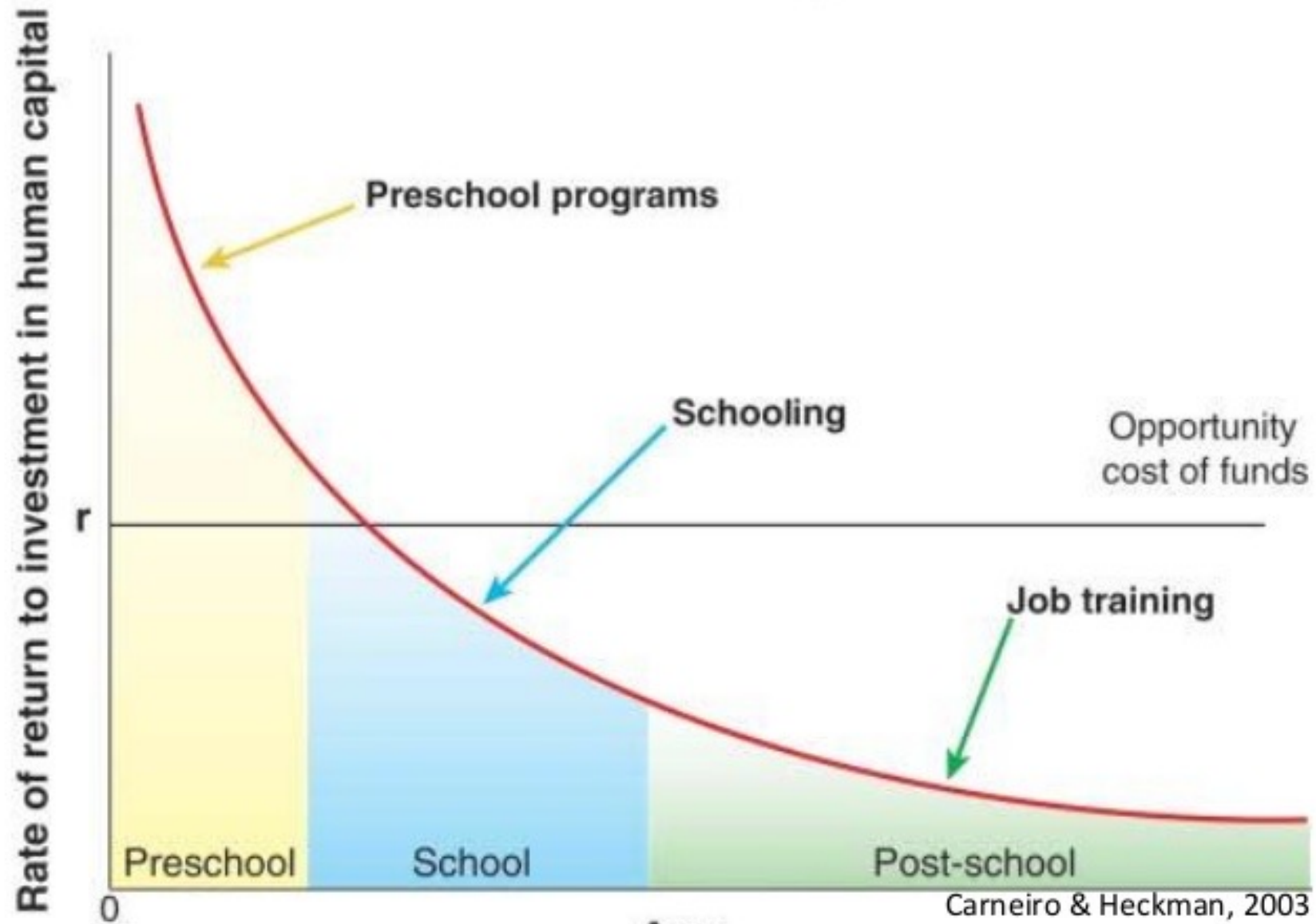
2. Het educatieve aanbod

C. Zorgen over achterblijvende
kwaliteit op sommige
basisscholen

De problematiek in beeld

3. Hecht aan een goed aanbod 0-6 jaar

Rates of return to human capital investment

The Heckman Equation:

Invest
+ Develop
+ Sustain
= Gain

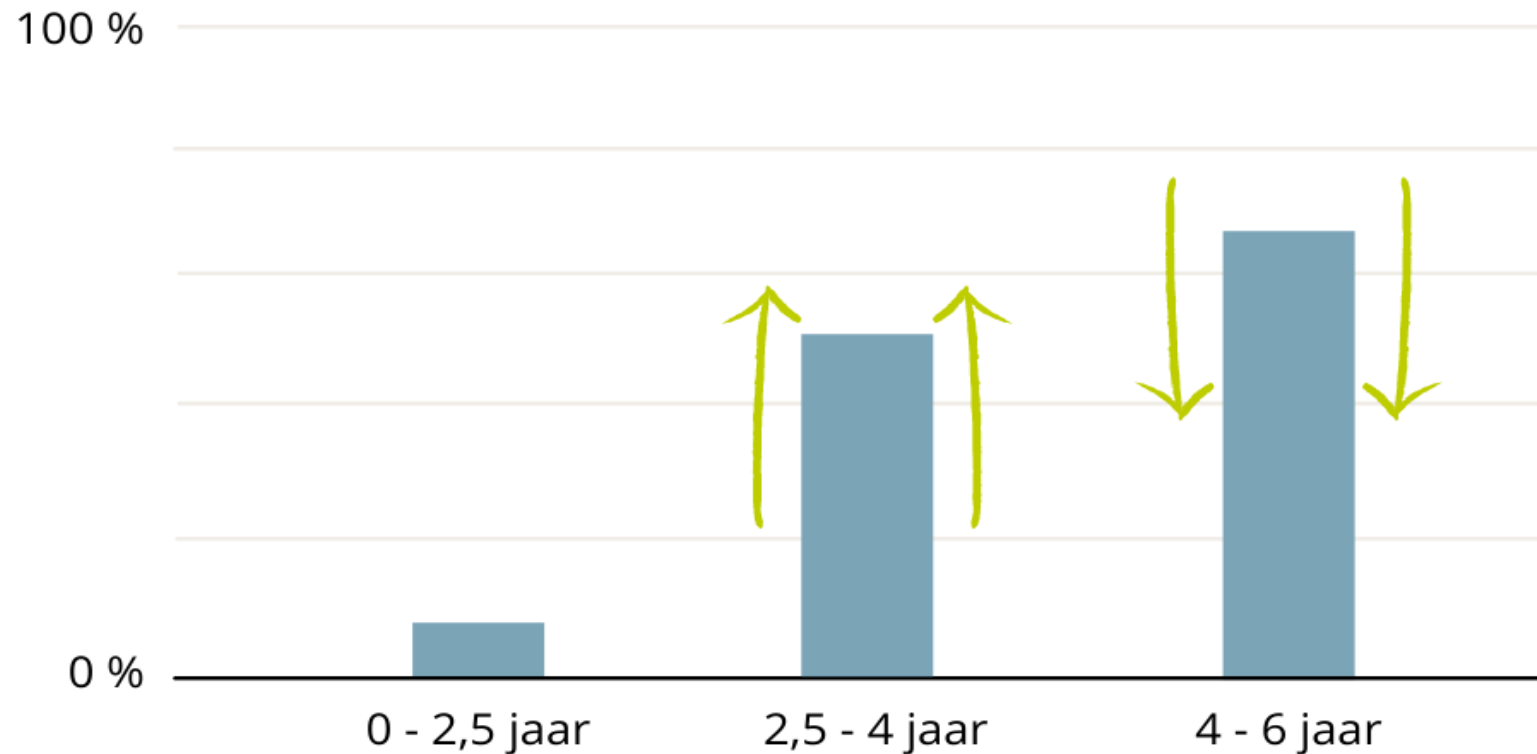
Invest in educational and developmental resources for disadvantaged families to provide equal access to successful early human development.

Develop cognitive skills, social skills and physical well-being in children early — from birth to age five when it matters most.

Sustain early development with effective education through to adulthood.

Gain a more capable, productive and valuable workforce that pays dividends to America for generations to come.

Meerwaarde huidige 'educatieve stimulering naar SES' in Nederland (beoordeling Walter)

De problematiek in beeld

4. Respecteren van autonomie scholen/besturen.

Zoeken waar gezamenlijkheid kan ondersteunen.

De problematiek in beeld

5. Verder versterken lokale infrastructuur.

Relatie met gemeente in algemeen goed.

In algemeen: betrokkenheid bij gelijke onderwijskansen ligt
hoog !

Vervolgstep: Uitwerking GK-beleid in werkgroepen.

Werkplan 0-12 jaar Gemeente M-G - 1

- Impuls 0-6 jaar. Sterk(er) aanbod en betere samenwerking
 - Concreet: aanscherping uitvoeringsplan VVE

- Versterken veerkracht en ambities
 - (Veel zorgproblematiek en lage verwachtingen)
 - Concreet: versterkingsplan opstellen 22/23

- Masterplan personeelstekort O.a. 'T-shaped professionals', verbetering secundaire arbeidsomstandigheden, aandacht voor loopbaanontwikkeling (zoals niveau 5-opleiding ko), opzetten regionale opleidingsschool (PABO en scholen), sterk personeel op de zwaarste scholen (bestuurlijk beleid), coulanceregeling

Werkplan 0-12 jaar - 2

- Sterke Lokale Educatieve Infrastructuur
- Forse afname van de taal- en rekenachterstanden
- Gezamenlijke missie en visie

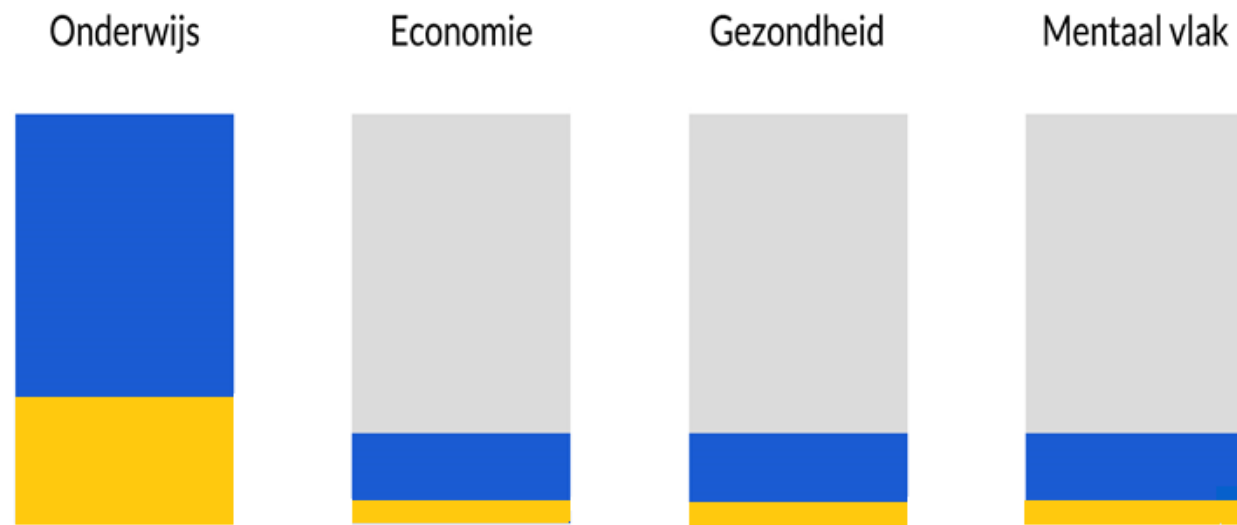
Werkplan 0-18 jaar Gemeente M-G

- Gezamenlijke missie en visie
- Versterken 10-14 jaar / taal en rekenvaardigheden
- Versterken ambities en veerkracht
- Een sterke lokale educatieve infrastructuur

Positie van VVE binnen GK-beleid

- Doel: sterker positioneren van voorschool en vroegschool;
 - Belang van VVE voor GK en verbetering Taal – en Rekenprestaties.
- Versterking van het ‘lokale ecosysteem’, de lokale netwerken.

Invloed VVE binnen GK-beleid

Aanpak Gelijke Onderwijskansen

Een poging om:

- Landelijke kennis en expertise in te brengen;
- Te focussen op de belangrijkste knelpunten;
- En te zoeken naar 'effectieve' aanpakken;
- Met betrekken van de lokale partners, ook een op maat-aspect;
- Versterking van de lokale educatieve infrastructuur.

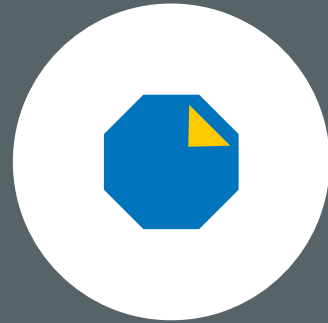
Plannen Aanpak Gelijke Onderwijskansen

- Consortium UU / Vinci / Oberon
- Organiseren van landelijk symposium
- Methodiek verder aanvullen en ook kennisoverdracht
- Als Sterk-VVE-ers mee willen doen: van harte welkom !

Dank voor uw aandacht!

(en tot ziens op 14 maart:

Fysieke bijeenkomst: Kwaliteitsversterking VVE !!)

VINCI
TOPONDERWIJS

VINCI Als je anders kijkt zie je kansen.